Gemeente Amsterdam

Locatiebesluit elektriciteitsstations TenneT en Liander aan de Hoogte Kadijk

Aan	Stadsdeelcommissie Centrum
Van	Dagelijks bestuur stadsdeel Centrum
Kopie aan	n.v.t.
Datum	13-3-2025

Geachte leden van de stadsdeelcommissie Centrum,

Middels deze brief informeren wij u over de huidige stand van zaken ten aanzien van het locatiebesluit voor de elektriciteitsstations TenneT en Liander aan de Hoogte Kadijk en het vervolgproces. Wij hechten eraan u hierover als stadsdeelcommissie zo spoedig mogelijk te informeren, onder andere omdat er een bewonersavond wordt georganiseerd op 26 maart 2026 (zie bijlage voor de uitnodiging voor deze avond). Omdat het in deze brief gaat om veel informatie die veelal van technische aard is, bieden wij de nieuwe stadsdeelcommissie aan een technische sessie te organiseren over de elektriciteitsopgave in Stadsdeel Centrum en in het bijzonder de projecten op de Hoogte Kadijk. Projectteamleden vanuit TenneT, Liander en de gemeente Amsterdam kunnen daarin nader ingaan op uw vragen. Dit aanbod zal met de nieuwe leden van de stadsdeelcommissie worden besproken na verkiezing en benoeming.

Vervanging van de elektriciteitsstations
Het elektriciteitsnet van Amsterdam moet de komende decennia aanzienlijk worden verzwaard om aan de toenemende vraag naar elektriciteit te kunnen voldoen. Hoe, waar en wanneer deze aanpassingen plaatsvinden, is vastgelegd in het **Ontwikkelingskader Elektriciteitsvoorziening Amsterdam 2035,** dat op 6 maart 2022 is vastgesteld door het college van B&W.

De opgave vraagt om ingrijpende aanpassingen. Er moeten negentien bestaande elektriciteitsstations worden uitgebreid en twintig nieuwe elektriciteitsstations worden gebouwd, inclusief bijbehorende kabelverbindingen. Twee van deze elektriciteitsstations, een van landelijk netbeheerder TenneT en een van regionaal netbeheerder Liander, bevinden zich aan de Hoogte Kadijk in ons stadsdeel. Ze vormen samen een van de grootste knooppunten van de elektriciteitsvoorziening van Amsterdam. Vanaf de Hoogte Kadijk wordt een equivalent van 200.000 huishoudens van elektriciteit voorzien. Naast de twee elektriciteitsstations bevinden zich nog drie elektriciteitsstations in Stadsdeel Centrum. Dat zijn Uilenburg (reeds in de inpassingsfase), Frederiksplein en Marnixstraat. De laatste twee zullen op lange termijn ook moeten worden versterkt of technisch vervangen.

Het elektriciteitsstation van TenneT bevindt zich in het gebouw Energetica aan de Hoogte Kadijk 400 en functioneert als zodanig vanaf halverwege de jaren 50 van de vorige eeuw toen het gebouw haar originele functie, zijnde de eerste gemeentelijke elektriciteitscentrale van Amsterdam (bouwjaar 1903), verloor. Door de infrastructuur die hier al sinds 1903 aanwezig is, bleef deze locatie vanuit het oogpunt van leveringszekerheid een logisch knooppunt voor de elektriciteitsvoorziening. Tegenwoordig fungeert het elektriciteitsstation als een belangrijk hoogspanningsschakelstation van 150.000 volt (150 kV) tussen verschillende elektriciteitsstations.

Het elektriciteitsstation van Liander, tussen de Geschutswerf en de Entrepotdoksluis, is rond 1962 gebouwd als transformatorstation om de ruime omgeving te voeden met 10.000 Volt (10 kV) naar de vele elektriciteitshuisjes. Daarnaast zet het station 150 kV om naar 50 kV waarmee de elektriciteitsstations Rhijnspoor, Uilenburg en Frederiksplein worden gevoed.

Beide elektriciteitsstations zijn aan het einde van hun technische levensduur en dienen daarom te worden vervangen en versterkt.

Rolverdeling
Netbeheerders TenneT en Liander zijn de initiatiefnemers en hebben de primaire verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de elektriciteitsstations en de bijbehorende kabelverbindingen. De gemeente werkt mee om ervoor te zorgen dat de netbeheerders hun taak kunnen uitvoeren binnen de kaders en regels van de gemeente Amsterdam. Hierbij vervult de gemeente de volgende rollen:

- **Locatiekeuze:** De gemeente ondersteunt de netbeheerders bij het vinden van geschikte locaties voor de benodigde netuitbreidingen. Hierbij wordt rekening gehouden met stedenbouwkundige inpassing, juridisch-planologische en beleidskaders, gezondheid, leefbaarheid, impact op de buurt en het behoud van toekomstige ontwikkelmogelijkheden.
- **Vergunningverlening:** Het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel Centrum verleent namens het college de benodigde omgevingsvergunningen.
- **Kwaliteitskaders:** De gemeente stelt kaders op voor onder andere de omgevingskwaliteit en toetst of hieraan wordt voldaan.
- **Gronduitgifte:** De gemeente geeft grond uit in erfpacht.
- **Toezicht op participatie:** De gemeente ziet erop toe dat de participatie zorgvuldig en goed wordt uitgevoerd.

De voorkeurslocaties
Gezien de technische noodzaak om beide elektriciteitsstations in elkaars directe nabijheid te ontwikkelen en er geen beschikbare locaties voor beide stations op korte afstand (500 m) buiten het oostelijke deel van de Hoogte Kadijk te vinden zijn, is er onderzoek gedaan naar de mogelijkheden in de directe omgeving van de huidige elektriciteitsstations.

We hebben samen met verschillende afdelingen van de gemeente Amsterdam, TenneT en Liander een aantal opties onderzocht. Bij het maken van een keuze is gekeken naar de technische haalbaarheid, de kosten, de inpassing in de omgeving, de juridische en beleidsmatige kaders, gezondheid, leefbaarheid, de impact op de buurt en het behoud van toekomstige ontwikkelmogelijkheden. Ook is rekening gehouden met de kwaliteit van de plannen, de aankoop van grond en de ontwikkeling van vastgoed.

Uit dit uitgebreide onderzoek bleek dat de vervanging van het elektriciteitsstation van TenneT binnen het gebouw Energetica en de vervanging van het elektriciteitsstation van Liander door een nieuw te bouwen elektriciteitsstation aan de Hoogte Kadijk 401 de voorkeur heeft (zie figuur 1).

Voor de voorkeursoplossing heeft de gemeenteraad geld vrijgemaakt voor de aankoop van de percelen en/of gebouwen aan de Hoogte Kadijk 400 en 401.

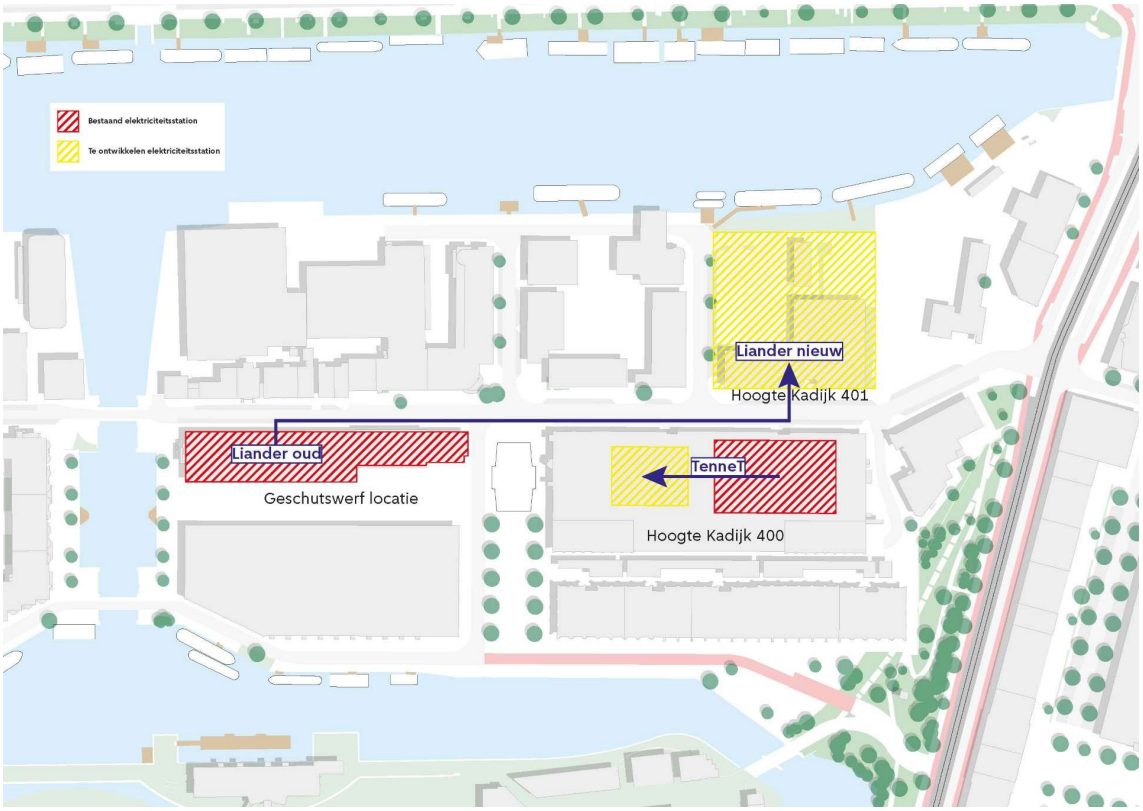

Figuur 1: Voorkeurslocaties vervanging elektriciteitsstations TenneT en Liander Hoogte Kadijk.

Locatiebesluit
De gemeenteraad heeft ingestemd met kredietaanvragen ten behoeve van de aankoop van het kavel Hoogte Kadijk 401 en pand Hoogte Kadijk 400 met het voornemen om daar elektriciteitsstations te vestigen en daarmee de facto het locatiebesluit genomen. Deze raadsbesluiten zijn vertrouwelijk in verband met de financiële informatie.

Het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel Centrum is gevraagd in te stemmen met het verlenen van de medewerking aan de benodigde juridisch-planologische procedures voor Liander in samenhang met uitbreiding van Tennet (waarvoor geen juridisch-planologische procedure nodig is). Het Dagelijks Bestuur heeft op 10 maart 2026 dit besluit genomen.

De vervolgstappen en aandachtspunten
Het locatiebesluit markeert de start van de inpassingsfase. Daarin doen de netbeheerders nader onderzoek, maken zij ontwerpen en komt er meer duidelijkheid over de aanpak, werkwijze en planning. De communicatie en participatie met de omgeving kan ook nu gestart worden. Het Dagelijks Bestuur is gedurende het hele proces nauw betrokken bij het vinden van oplossingen

voor het waarborgen van de leveringszekerheid van de elektriciteitsvoorziening en de verwerving van de benodigde locaties.

Communicatie en participatie
Tijdens de inpassingsfase wordt gewerkt volgens de werkwijze die is afgesproken tussen de gemeente en de netbeheerders binnen de Taskforce Congestie Amsterdam (TFCA), vastgelegd in het Protocol van Inpassing en het participatieplan Elektriciteitsstations. De aanpak voor communicatie en participatie in de omgeving is opgesteld in samenwerking met de gemeente Amsterdam (EVA), Liander en TenneT, en afgestemd met het DB van Stadsdeel Centrum. In het plan is ook rekening gehouden met de samenhang met de toekomstige gebiedsagenda van Stadsdeel Centrum.

Op hoofdlijnen gaat het om de volgende stappen:

A. Locatiebesluit (Q1 2026)

- De feitelijke locaties zijn bepaald met de Raadsvoordrachten voor de aankoop van Energetica (Hoogte Kadijk 400) en aankoop van de RVB-kavel (Hoogte Kadijk 401) en als locatiebesluiten dus bestuurlijk bevestigd. Deze besluiten zijn echter vertrouwelijk. Met het besluit van Stadsdeel Centrum creëren we een startpunt om met de omgeving in gesprek te gaan.
- De omgevingsmanagers gaan persoonlijk in gesprek met geselecteerde stakeholders uit de omgevingsanalyse. De omwonenden krijgen een bewonersbrief met een uitnodiging voor een informatiebijeenkomst op 26 maart 2026 (zie bijlage). In deze brief wordt het voornemen toegelicht, waaronder de (inpandige) uitbreiding van TenneT, de mogelijke verplaatsing van de vestiging van Liander, de globale planning van de ontwikkeling en de bijbehorende communicatiemomenten.
- Bij deze stap, het locatiebesluit, is het participatieniveau *Informeren* en *luisteren*. Betrokkenen kunnen niet adviseren over de locatie van de elektriciteitsstations. Wel kunnen ze in deze fase adviseren over het beperken van overlast en communicatie over het project (hoe willen de betrokkenen op de hoogte gehouden worden?). Dit advies dient als input voor de verdere uitwerkingen, ontwerpen en BLVC (bereikbaarheid, leefbaarheid, veiligheid en communicatie)-plan. De omgevingsmanagers blijven ten alle tijden beschikbaar voor gesprekken met de omgeving.

B. Inpassingsfase (Q2-3 2026)

- De gemeente en netbeheerders leveren als resultaat van deze fase een bouwenvelop (BE) op met ruimtelijke en architectonische eisen op basis van gemeentelijk beleid en specifieke gebiedskenmerken.
- In een vervolgbijeenkomst met de buurt wordt ook over de inpassing gesproken. De omgeving kan haar wensen meegeven over de inpassing.
- In een derde bijeenkomst wordt de omgeving geïnformeerd over het schetsontwerp. Daarin laten we aan de hand van het ontwerp zien wat er met de wensen van de omgeving gedaan is, en wat wel en wat niet is meegenomen en waarom. De Commissie Omgevingskwaliteit (COK) geeft vooraf advies over architectonische uitgangspunten, en toetst uiteindelijk de aanvraag omgevingsvergunning aan een goede omgevingskwaliteit.
- In deze fase is het participatieniveau *Adviseren*. De netbeheerders stellen technische (veiligheids)eisen aan de realisatie van het elektriciteitsstation. Bovendien zijn wet- en regelgeving en gemeentelijk leidend. Betrokkenen kunnen wensen kenbaar maken over het ontwerp van het gebouw en, indien mogelijk, over de inrichting van het terrein. We laten betrokkenen weten wat we met hun ideeën (kunnen) doen.

C. Omgevingsplan

- De ontwikkeling van Energetica past binnen het huidige geldende omgevingsplan.
- Voor de Hoogte Kadijk 401 wordt een wijziging van het omgevingsplan aangevraagd. Initiatief daarvoor ligt bij netbeheerder Liander. In deze procedure vindt participatie plaats zoals beschreven in de Omgevingswet. Dat gaat concreet om de mogelijkheid tot bezwaar en beroep, waarbij de wijze en mate van participatie in de hiervoor genoemde fase van belang is bij de toetsing van eventueel bezwaar en beroep.

D. Omgevingsvergunning

- Liander en TenneT vragen omgevingsvergunning aan voor de activiteit 'bouwen'

Ik vertrouw erop u met deze brief zo volledig mogelijk te hebben geïnformeerd over de huidige stand van zaken ten aanzien van het locatiebesluit voor de elektriciteitsstations TenneT en Liander aan de Hoogte Kadijk en het vervolgproces. Zoals eerder genoemd in deze brief zal er voor de nieuwe stadsdeelcommissie een technische sessie georganiseerd worden over dit onderwerp waarin mogelijke vragen kunnen worden beantwoord.

Met vriendelijke groet,

Namens het dagelijks bestuur stadsdeel Centrum

Amélie Strens
Voorzitter Dagelijks Bestuur Stadsdeel Centrum
Gemeente Amsterdam